

Cuprins

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Abrevieri | 5 |
| Cuvânt-înainte | 7 |
| PARTEA I | |
| GRILE | 9 |
| Urmărirea penală | 9 |
| Camera preliminară | 36 |
| Judecata | 41 |
| Proceduri speciale | 74 |
| Executarea hotărârilor penale | 80 |
| RĂSPUNSURI – GRILE | 84 |
| PARTEA A II-A | |
| SPEȚE | 88 |
| PARTEA A III-A | |
| DECIZII | 128 |
| Decizii ale Curții Constituționale | 129 |
| Decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii | 282 |
| Decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală | 294 |

Gheorghiu MATEUȚ
Lucian CRISTE
Mirel TOADER

PROCEDURĂ PENALĂ
PARTEA SPECIALĂ
Caiet de seminar

Universul Juridic
București
- 2016 -

Abrevieri

| | |
|---------------|-----------------------------------------|
| alin. | alineat |
| art. | articol |
| C. pen. | Codul penal |
| C. proc. pen. | Codul de procedură penală |
| etc. | et caetera („și celelalte”) |
| ICCJ | Înalta Curte de Casație și Justiție |
| lit. | litera |
| M. Of. | Monitorul Oficial al României, Partea I |
| nr. | numărul |
| pct. | punctul |

Cuvânt-înainte

Lucrarea intitulată „Procedură penală. Partea specială. Caiet de seminar” se adresează deopotrivă studenților din cadrul Facultății de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, precum și tuturor celor ce se pregătesc pentru susținerea examenelor de admitere, definitivare sau promovare în profesiile juridice, care doresc să-și testeze cunoștințele la disciplina *Procedură penală. Partea specială*.

În esență, obiectul acestui caiet de seminar este de a oferi studenților un suport de studiu care să le permită o abordare rațională și practică a numeroaselor probleme pe care le ridică noua configurație a procesului penal, privită prin structura Codului de procedură penală în vigoare. Din acest punct de vedere, spețele selectate, asociate cu grilele gândite pe pilonii pe care se bazează astăzi succesul admiterilor în profesie, ar putea reprezenta provocări pozitive, stimulând eficacitatea și gestiunea în practica însușirii și înțelegerii sensurilor procedurii penale actuale și, mai exact, a noțiunilor sale fundamentale.

Caietul de seminar este împărțit în trei părți: prima conține întrebări de tip grilă; cea de-a doua propune mai multe cazuri practice, care urmează a fi rezolvate în cadrul orelor de seminar; cea de-a treia conține decizii de neconstituționalitate și decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, fie în soluționarea recursurilor în interesul legii, fie pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, toate cu privire la dispozițiile cuprinse în Partea specială a Codului de procedură penală.

Modalitatea în care au fost concepute grilele și modul de rezolvare a acestora urmează modelul celor întâlnite în ultimii ani la examenele de admitere la Institutul Național al Magistraturii sau la examenul de admitere în profesia de avocat. Grilele au trei variante de răspuns, dintre care una sau două pot fi corecte, așa încât reprezintă un instrument util atât pentru pregătirea examenului la disciplina *Procedură penală. Partea specială*, cât și în perspectiva susținerii examenelor

de admitere în profesiile juridice, având în vedere structura acestor examene.

În privința cazurilor practice pe care le propunem, cele mai multe dintre acestea sunt inspirate din practica judiciară, publicată sau nepublicată. Spețele au o structură compactă, fiind concepute și adaptate prin raportare la numeroasele probleme ce țin de interpretarea, aplicarea și clarificarea prevederilor actualului Cod de procedură penală, așa cum acesta se înfățișează astăzi.

În plus, limbajul termenilor folosiți în redactarea problemelor de seminarizat ce sunt adresate tinerilor studenți ar putea să-i aducă mai aproape de tumultul, de temerile și de confruntările, adesea tensionate, la care se expun mereu practicienii dreptului în exercitarea profesiei în sediile organelor de urmărire penală sau ale instanțelor de judecată. Credem că o prezentare realistă a legăturilor dintre teoria dreptului procesual penal și analizele practice ar servi mai bine obiectivului urmărit de noi, devenind o sursă permanentă de atracție pentru studenți spre o materie juridică pe cât de grandioasă prin importanța valorilor protejate, pe atât de vulnerabilă și nesigură.

În același timp, luând contact cu noile imperative pe care le impune respectarea procesului echitabil în cadrul garanțiilor sale formale prin raportarea la dreptul constituțional și la politicile penale actuale, am crezut de cuviință să includem în această lucrare și corecturile pe care le-a efectuat Curtea Constituțională, precum și Înalta Curte de Casație și Justiție până la acest moment asupra unor formulări normative confuze și incoerente din Partea specială a Codului de procedură penală. Am dorit să oferim astfel studenților un instrument practic ușor de folosit la lucrările de la seminar, dar și să le atragem atenția asupra numeroaselor nepotriviri și contradicții la care ne-au supus în ultimul timp noile reglementări procedurale în materia penală.

Autorii

PARTEA I

GRILE

Urmărirea penală

1. Sesizarea organelor de urmărire penală:

- a) reprezintă temeiul legal de desfășurare a activităților procesuale și procedurale specifice;
- b) poate fi realizată doar prin plângere, denunț sau proces-verbal de sesizare din oficiu;
- c) este un act intern întocmit de organul judiciar care permite desfășurarea activităților prevăzute de lege.

2. Modurile de sesizare a organelor de urmărire penală:

- a) sunt expres și limitativ prevăzute de lege;
- b) sunt generale și speciale, ultimele reprezentând și cazuri care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale;
- c) sunt actele prin care se dispune începerea urmăririi penale.

3. Modurile de sesizare generale:

- a) sunt limitativ prevăzute și nu sunt interschimbabile;
- b) se pot înlocui unul cu altul, cu excepția plângerii prealabile;
- c) sunt plângerea, denunțul, procesul-verbal de sesizare din oficiu și actele încheiate de alte organe de constatare.

4. Constituie mod general de sesizare a organului de urmărire penală:

- a) plângerea penală formulată de către unul dintre soți pentru celălalt soț;
- b) denunțul formulat de persoana vătămată în urma comiterii infracțiunii;
- c) plângerea prealabilă introdusă în termen de 3 luni din ziua în care persoana vătămată a aflat despre săvârșirea faptei.

5. Plângerea penală:

a) poate fi formulată de orice persoană care a aflat despre săvârșirea unei infracțiuni;

b) reprezintă încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică referitoare la o vătămare ce i s-a cauzat prin infracțiune;

c) reprezintă un mod de sesizare în lipsă căruia nu poate fi începută urmărirea penală în nicio situație în care persoana vătămată este cunoscută.

6. Plângerea penală:

a) reprezintă încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică cu privire la săvârșirea unei infracțiuni;

b) poate fi făcută personal, prin mandatar cu mandat special, de către unul dintre soți pentru celălalt soț ori de către copilul major pentru părinți;

c) nesemnată, poate fi recalificată ca fiind un denunț.

7. Atunci când persoana vătămată este o persoană juridică:

a) plângerea poate fi introdusă printr-un mandatar general, fără a mai fi necesară îndeplinirea unei alte condiții;

b) plângerea poate lua forma scrisă, trebuind a fi semnată de reprezentantul legal ori convențional al persoanei juridice;

c) plângerea poate fi formulată oral, situație în care va fi consemnată într-un proces-verbal de organul de urmărire penală care o primește.

8. Poate depune plângere penală:

a) orice persoană juridică, de drept public sau privat;

b) mandatarul persoanei vătămate, indiferent de natura mandatului;

c) copilul major pentru părinții săi.

9. Unul dintre soți pentru celălalt soț poate formula:

a) plângere penală, în scris;

b) plângere penală, în formă electronică;

c) plângere prealabilă, în scris sau în formă electronică.

10. Denunțul:

- a) în cazul săvârșirii unei infracțiuni de către un parlamentar, trebuie să fie precedat de acordul camerei din care face parte acesta;
- b) poate fi formulat de autorul unei infracțiuni de cumpărare de influență, în formă electronică;
- c) nu poate fi formulat de orice participant la săvârșirea unei infracțiuni.

11. Denunțul:

- a) spre deosebire de plângere, poate fi formulat inclusiv de participatii la săvârșirea infracțiunii;
- b) poate fi formulat prin mandatar, însă numai cu procurură specială;
- c) dacă a fost adresat instanței de judecată, se trimite, pe cale administrativă, organului de urmărire penală competent.

12. Denunțul:

- a) este un mod special de sesizare a organelor judiciare, care poate fi formulat doar personal;
- b) poate fi formulat verbal sau în scris;
- c) pentru a fi valabil, trebuie semnat de titularul acestuia.

13. Denunțul privind săvârșirea unei infracțiuni de trafic de influență:

- a) formulat de autorul infracțiunii, care are calitatea de avocat, va fi adresat parchetului de pe lângă judecătoria, întrucât denunțatorul beneficiază de o cauză de nepedepsire;
- b) făcut în formă electronică de o persoană fizică sau juridică, îndeplinește condițiile de formă numai dacă este certificat prin semnătură electronică;
- c) poate fi formulat de unul dintre soți pentru celălalt soț, caz în care persoana interesată poate declara ulterior că nu și-l însușește.

14. Atunci când, în exercitarea atribuțiilor de serviciu:

- a) o persoană cu funcție de conducere în cadrul unei instituții publice a luat cunoștință despre săvârșirea oricărei infracțiuni, aceasta are obligația de a sesiza organul de urmărire penală competent;